

**Oświadczenie o stanie kontroli zarządczej
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ¹⁾
za rok 2021**

Dział I²⁾

Jako osoba odpowiedzialna za zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, tj. działań podejmowanych dla zapewnienia realizacji celów i zadań w sposób zgodny z prawem, efektywny, oszczędny i terminowy, a w szczególności dla zapewnienia:

- zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi,
- skuteczności i efektywności działania,
- wiarygodności sprawozdań,
- ochrony zasobów,
- przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania,
- efektywności i skuteczności przepływu informacji,
- zarządzania ryzykiem,

oświadczam, że w kierowanym/kierowanych przeze mnie dziale/działach administracji rządowej³⁾/w kierowanej przeze mnie jednostce sektora finansów publicznych*

.....**OBRONA NARODOWA**.....

(nazwa/nazwy działu/działów administracji rządowej/nazwa jednostki sektora finansów publicznych*)

Część A⁴⁾

w wystarczającym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Część B⁵⁾

w ograniczonym stopniu funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część C⁶⁾

~~nie funkcjonowała adekwatna, skuteczna i efektywna kontrola zarządcza.~~

Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej wraz z planowanymi działaniami, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej, zostały opisane w dziale II oświadczenia.

Część D

Niniejsze oświadczenie opiera się na mojej ocenie i informacjach dostępnych w czasie sporządzania niniejszego oświadczenia pochodzących z:⁷⁾

- monitorowania realizacji celów i zadań,
- samooceny kontroli zarządczej przeprowadzonej z uwzględnieniem standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych⁸⁾,
- procesu zarządzania ryzykiem,
- audytu wewnętrznego,
- kontroli wewnętrznych,
- kontroli zewnętrznych,
- innych źródeł informacji: oświadczeń cząstkowych osób zajmujących kierownicze stanowiska w Ministerstwie oraz dyrektorów komórek organizacyjnych i jednostek bezpośrednio podległych Ministrowi, wniosków z analizy korespondencji dotyczącej funkcjonowania działu, wniosków z realizacji procesu planowania działalności.

Jednocześnie oświadczam, że nie są mi znane inne fakty lub okoliczności, które mogłyby wpłynąć na treść niniejszego oświadczenia.

.....Warszawa.....
(miejsowość)

Z upoważnienia
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

.....
(podpis ministra)

Wojciech SKURKIEWICZ
Sekretarz Stanu

* Niepotrzebne skreślić.

Dział II⁹⁾

1. Zastrzeżenia dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w roku ubiegłym.

Analiza źródeł zapewnienia wykazała, iż funkcjonowanie kontroli zarządczej w dziale administracji rządowej – obrona narodowa w 2021 r. utrzymywało się na poziomie zbliżonym do roku poprzedzającego, a większość zastrzeżeń, które w ciągu roku zostały zidentyfikowane miały nieistotny wpływ na osiągnięcie poszczególnych celów kontroli zarządczej o których mowa w art. 68 ustawy o finansach publicznych i wystąpiła w poniższym zakresie (zastrzeżenia usystematyzowane według ustawowego nazewnictwa celów kontroli zarządczej):

1) Skuteczność i efektywności działania, zarządzanie ryzykiem (art. 68 ust.2 pkt 2 i pkt 7):

W ramach zapewnienia osiągnięcia tych dwóch celów kontroli zarządczej, zidentyfikowano ryzyka do *Planu działalności Ministra Obrony Narodowej na 2021 r. dla działu administracji rządowej obrona narodowa (Planu)*.

Mimo pandemii COVID-19 wszystkie cele (łącznie 5 celów) zostały osiągnięte. Zaplanowane w części A Planu cztery cele zostały osiągnięte. W ramach ich osiągnięcia podjęto realizację wszystkich zadań oraz uzyskano zakładane wartości mierników. Zaplanowany w części B Planu cel został osiągnięty, natomiast uzyskane poziomy realizacji mierników podzadań budżetowych nie miały istotnego wpływu na jego osiągnięcie.

Ponadto, odnotowano przypadki niskiej świadomości kompetencyjnej w zakresie zarządzania ryzykiem, które mogły wpływać na skuteczność działania jednostek podległych w przypadku jego zmaterializowania.

2) Wiarygodność sprawozdań (art. 68 ust. 2 pkt 3):

Odnotowano nieliczne uchybienia, polegające na braku spójności niektórych oświadczeń o stanie kontroli zarządczej z innymi źródłami zapewnienia w wyniku analizy krzyżowej źródeł zapewnienia. Ujawnione ryzyko braku świadomości zarządczej w tym zakresie, w przypadku jego zmaterializowania, mogłoby mieć wpływ na skuteczność ustanowionego procedurami wewnętrznymi systemu raportowania w ramach systemu zarządzania i kontroli w dziale.

2. Planowane działania, które zostaną podjęte w celu poprawy funkcjonowania kontroli zarządczej.

- 1) Opracowanie zestawu rekomendacji w zakresie doskonalenia procesu zarządzania ryzykiem dla urzędu Ministra Obrony Narodowej i działu na podstawie oceny wyników zarządzania ryzykiem prowadzonej w ramach osiągania celów w komórkach organizacyjnych Ministerstwa wraz z pakietem szkoleń z zakresu kontroli zarządczej lub jej wybranych elementów.
- 2) Organizacja szkoleń z obszaru kontroli zarządczej.
- 3) Poprawa komunikacji z jednostkami nadzorowanymi w obszarze odpowiedzialności wojskowej służby zdrowia.
- 4) Nowelizacja przepisów regulujących działalność organizacyjno-etatową w Ministerstwie Obrony Narodowej w zakresie uwzględnienia kryteriów skuteczności i efektywności działania.
- 5) Opracowanie spójnego systemu kontroli zarządczej (zarządzania i kontroli) w dziale dedykowanego szkolnictwu wojskowemu.

Dział III¹⁰⁾

Działania, które zostały zaplanowane na rok, którego dotyczy oświadczenie:

- 1) W związku ze zmianą procedur zarządzania ryzykiem zgodnie z przepisami decyzji nr 206/MON z dnia 31 grudnia 2021 r. w sprawie *planowania i rozliczania działalności w dziale administracji rządowej - obrona narodowa*, podjęto decyzję o przesunięciu na następny rok zadania związanego z oceną wyników zarządzania ryzykiem prowadzonego w ramach osiągania celów w komórkach organizacyjnych Ministerstwa. W wyniku wprowadzonych zmian systemowych m.in.: powiązано zarządzanie ryzykiem z procesem monitorowania osiągania celów oraz zmniejszono liczbę dokumentów planistycznych i sprawozdawczych opracowywanych w urzędzie Ministra Obrony Narodowej.

- 2) Opracowano projekt kompleksowego programu w zakresie zarządzania jakością kształcenia w uczelniach wojskowych w latach 2022-2025.
- 3) Zmodyfikowano arkusz analizy ryzyka do planowania audytu wewnętrznego adekwatnie do zmian struktur organizacyjnych Ministerstwa, dostosowując zadania i komórki organizacyjne do stanu rzeczywistego po zmianach, a także dokonując zmian w metodyce oceny zidentyfikowanego ryzyka. Arkusz w zmienionej formie został zastosowany do planowania na rok 2022.
- 4) Wdrożono system zapewnienia jakości w 12. Bazie Bezzałogowych Statków Powietrznych (księga jakości, plan audytów oraz inspekcji jakości, program zapewnienia jakości). Systemu Zapewnienia Jakości w Lotnictwie w Dowództwie Komponentu Wojsk Specjalnych jest w trakcie wdrożenia.
- 5) Znowelizowano przepisy w zakresie pozyskiwania mienia przez muzea wojskowe z przeznaczeniem na cele statutowe w celu usprawnienia procesu przekazywania mienia instytucjom kultury przy jednoczesnym zachowaniu cech użytkowych przekazywanych eksponatów (art. 758 pkt 8 lit. b i c ustawy z dnia 11 marca 2022 r. *o obronie Ojczyzny*).
- 6) Znowelizowano regulacje dotyczące funkcjonowania kontroli zarządczej w dziale administracji rządowej – obrona narodowa (decyzja nr 204/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 31 grudnia 2021 r. *w sprawie organizacji i funkcjonowania kontroli zarządczej w dziale administracji rządowej – obrona narodowa oraz w Ministerstwie Obrony Narodowej*). W rezultacie wprowadzonych zmian: skonsolidowano w jednym dokumencie regulamin systemu kontroli zarządczej z decyzją w sprawie organizacji i funkcjonowania kontroli zarządczej, przepisy regulujące zarządzanie ryzykiem przeniesiono z regulaminu systemu kontroli zarządczej do decyzji w sprawie planowania i rozliczania działalności, przez co standardy kontroli zarządczej grupy B – „Cele i zarządzanie ryzykiem” zostały umiejscowione w jednym dokumencie, uporządkowano terminologię w zakresie stosowania wyrazów „podległość” i „podporządkowanie”.
- 7) Znowelizowano regulacje dotyczące planowania i rozliczania działalności w resorcie obrony narodowej (decyzja nr 206/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 31 grudnia 2021 r. *w sprawie planowania i rozliczania działalności w dziale administracji rządowej – obrona narodowa*). W rezultacie wprowadzonych zmian: wprowadzono jeden główny dokument planistyczny w dziale o klauzuli niejawnej (zestawienie celów operacyjnych Ministra Obrony Narodowej), rezygnując jednocześnie z opracowywania planu działalności urzędu – usunięcie ograniczeń związanych z klauzulą definiowanych celów oraz spłaszczenie struktury planowania w resorcie, uproszczono strukturę dokumentów sprawozdawczych skoncentrowanych teraz na rezultatach, a nie na podejmowanych działaniach, powiązano zarządzanie ryzykiem z procesem monitorowania osiągnięcia celów.
- 8) Prowadzone są prace nad projektem decyzji Ministra Obrony Narodowej *w sprawie inwentaryzacji zapasów wojennych*. Opracowane zasady i sposób inwentaryzacji zapasów wojennych stanowią wykonanie § 8 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. *w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami RP* (Dz. U. z 2020 r. poz. 342) i mają na celu systemowe uregulowanie przedmiotowego obszaru oraz wzmocnienie efektywności realizowanych zadań.
- 9) Przygotowano i przeprowadzono przedsięwzięcia szkoleniowe z zakresu kontroli zarządczej lub jej wybranych elementów, w tym: seminarium naukowe nt.: "Organizacja i funkcjonowanie kontroli zarządczej w systemie wyższego szkolnictwa wojskowego", warsztaty metodyczne w zakresie interpretacji i stosowania procedur planowania i rozliczania działalności oraz 2 edycje kursu doskonalącego pn. „Organizacja i funkcjonowanie kontroli zarządczej w dziale administracji rządowej – obrona narodowa – standardy dobrego zarządzania”.
- 10) Precyzyjnie określono podział zadań realizowanych w ramach nadzoru nad wykorzystaniem dotacji celowej udzielanej Muzeum Wojska Polskiego. Przedmiotowe zmiany zostały ujęte w Zarządzeniu Nr 55/MON Ministra Obrony Narodowej z dnia 7 czerwca 2021 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Obrony Narodowej (Dz. Urz. MON z 8 czerwca 2021 r., poz. 142).

- 1) Należy podać nazwę ministra, ustaloną przez Prezesa Rady Ministrów na podstawie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2003 r. Nr 24, poz. 199 i Nr 80, poz. 717, z 2004 r. Nr 238, poz. 2390 i Nr 273, poz. 2703, z 2005 r. Nr 169, poz. 1414 i Nr 249, poz. 2104, z 2006 r. Nr 45, poz. 319, Nr 170, poz. 1217 i Nr 220, poz. 1600, z 2008 r. Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 42, poz. 337, Nr 98, poz. 817, Nr 157, poz. 1241 i Nr 161, poz. 1277 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 354), a w przypadku gdy oświadczenie sporządzane jest przez kierownika jednostki, nazwę pełnionej przez niego funkcji.
- 2) W dziale I, w zależności od wyników oceny stanu kontroli zarządczej, wypełnia się tylko jedną część z części A albo B, albo C przez zaznaczenie znakiem "X" odpowiedniego wiersza. Pozostałe dwie części wykreśla się. Część D wypełnia się niezależnie od wyników oceny stanu kontroli zarządczej.
- 3) Minister kierujący więcej niż jednym działem administracji rządowej składa jedno oświadczenie o stanie kontroli zarządczej w zakresie wszystkich kierowanych przez niego działów, obejmujące również urząd obsługujący ministra. Oświadczenie nie obejmuje jednostek, które nie są jednostkami sektora finansów publicznych w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240 oraz z 2010 r. Nr 28, poz. 146, Nr 96, poz. 620, Nr 123, poz. 835, Nr 152, poz. 1020 i Nr 238, poz. 1578).
- 4) Część A wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza w wystarczającym stopniu zapewniła łącznie wszystkie następujące elementy: zgodność działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczność i efektywność działania, wiarygodność sprawozdań, ochronę zasobów, przestrzeganie i promowanie zasad etycznego postępowania, efektywność i skuteczność przepływu informacji oraz zarządzanie ryzykiem.
- 5) Część B wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu jednego lub więcej z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji lub zarządzania ryzykiem, z zastrzeżeniem przypisu 6.
- 6) Część C wypełnia się w przypadku, gdy kontrola zarządcza nie zapewniła w wystarczającym stopniu żadnego z wymienionych elementów: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, wiarygodności sprawozdań, ochrony zasobów, przestrzegania i promowania zasad etycznego postępowania, efektywności i skuteczności przepływu informacji oraz zarządzania ryzykiem.
- 7) Znakiem "X" zaznaczyć odpowiednie wiersze. W przypadku zaznaczenia punktu "innych źródeł informacji" należy je wymienić.
- 8) Standardy kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych ogłoszone przez Ministra Finansów na podstawie art. 69 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.
- 9) Dział II sporządzany jest w przypadku, gdy w dziale I niniejszego oświadczenia zaznaczono część B albo C.
- 10) Dział III sporządza się w przypadku, gdy w dziale I oświadczenia za rok poprzedzający rok, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, była zaznaczona część B albo C lub gdy w roku, którego dotyczy niniejsze oświadczenie, były podejmowane inne niezaplanowane działania mające na celu poprawę funkcjonowania kontroli zarządczej.